dì zǐ guī 弟子规

zŏng xù

总叙

dì zǐ guī shèng rén xùn shǒu xiào tì cì jǐn xìn 养子规 圣人训 首孝弟 次谨信 fàn ài zhòng ér qīn rén yǒu yú lì zé xué wén 泛爱众 而亲仁 有余力 则学文

rù zé xiào

入则孝

fù mù hū yìng wù huắn fù mù mìng xíng wù lắn 父母呼 应勿缓 父母命 行勿懒 fù mǔ jiào xū jìng tīng fù mǔ zé xū shùn chéng 父母教 须敬听 父母责 须顺承 dōng zé wēn xià zé qìng chén zé xǐng hūn zé dìng 冬则温 夏则清 晨则省 昏则定 chū bì gào fǎn bì miàn jū yǒu cháng yè wú biàn 出必告 反必面 居有常 业无变

shì xiǎo wù shàn wéi gǒu shàn wéi zǐ 苟擅为 子道亏 勿擅为 事虽小 wù sī cáng gǒu sī cáng wù suī xiǎo 勿私藏 苟私藏 亲心伤 物虽小 lì wèi jù qīn suŏ wù 亲所好 力为具 亲所恶 谨为去 yí qīn yōu shēn yǒu shāng dé yǒu shāng 身有伤 贻亲忧 德有伤 贻亲羞 qīn ài wŏ xiào hé nán gīn zēng wŏ xiào fāng xián 亲爱我 亲憎我 孝方贤 孝何难 jiàn shǐ gēng qīn yǒu guò yí wú sè róu wú shēng 亲有过 谏使更 怡吾色 柔吾声 yuè fù jiàn háo qì suí 谏不入 悦复谏 号泣随 挞无怨 yào xiān cháng zhòu yè shì qīn yŏu jí 亲有疾 药先尝 昼夜侍 不离床 jū chù biàn cháng bēi yè jiǔ ròu jué sāng sān nián 丧三年 常悲咽 居处变 酒肉绝 jì jìn chéng shì sǐ zhě rú shì shēng sāng jìn lǐ 丧尽礼 祭尽诚 事死者 如事生

出则弟

xiōng dào yǒu dì dào gōng xiōng dì mù xiào zài zhōng 兄道友 弟道恭 兄弟睦 孝在中 yuàn hé shēng cái wù gīng yán yǔ rěn fèn zì mǐn 怨何生 言语忍 忿自泯 财物轻 shí huò zuò zŏu zhǎng zhě xiān yòu zhě hòu huò yĭn 或坐走 长者先 幼者后 或饮食 rén bú zài jí dài jiào jǐ jí zhǎng hū rén dào 长呼人 即代叫 人不在 己即到 duì zūn zhǎng chēng zūn zhǎng wù hū míng wù xiàn néng 称尊长 勿呼名 对尊长 勿见能 zhẳng wú yán tuì gōng lì lù yù zhǎng jí qū yī 路遇长 疾趋揖 长无言 退恭立 gí xià mǎ chéng xià chē guò yóu dài bǎi bù yú 百步余 乘下车 过犹待 骑下马 zhẳng zhě lì yòu wù zuò zhẳng zhě zuò mìng nǎi zuò 长者立 幼勿坐 长者坐 命乃坐 zūn zhǎng gián shēng yào dī dī bù wén què fēi yí 尊长前 声要低 低不闻 却非宜 tuì bì jìn bì chí wèn qǐ duì shì wù 退必迟 问起对 视勿移 进必趋

shì zhū fù rú shì fù shì zhū xiōng rú shì xiōng 事诸父 如事父 事诸兄 如事兄

jǐn 谨

zhāo qǐ zǎo yè mián chí lǎo yì zhì 夜眠迟 老易至 惜此时 朝起早 biàn nìao huí chén bì guàn jiān shù kǒu zhé jìng shǒu 晨必盥 兼漱口 便溺回 辄净手 niǔ bì jié wà yǔ lǚ guān bì zhèng 冠必正 纽必结 袜与履 俱紧切 zhì guān fú yǒu dìng wèi wù luàn dùn zhì wū 置冠服 有定位 勿乱顿 致污秽 shàng xún fèn xià chèn bù guì huá 衣贵洁 不贵华 上循分 下称家 shí shì 对饮食 勿拣择 食适可 勿过则 nián fāng shào yǐn jiǔ zuì wù yǐn jiǔ 年方少 勿饮酒 饮酒醉 最为丑 yī shēn yuán lì duān zhèng bù cóng róng bài gōng jìng 步从容 立端正 揖深圆 拜恭敬

jiàn wù bǒ yǐ wù jī jù wù yáo 勿践阈 勿跛倚 勿箕踞 勿搖髀 huǎn jiē wù yǒu shēng kuān zhuǎn wān 缓揭帘 勿有声 宽转弯 勿触棱 rú zhí yíng rù xū shì 执虚器 如执盈 入虚室 如有人 máng duō cuò wù wèi nán wù qīng lüè shì wù máng 事勿忙 忙多错 勿畏难 勿轻略 dòu nào chẳng jué wù jìn xié pì shì jué wù wèn 绝勿近 邪僻事 绝勿问 斗闹场 wèn shú cún jiāng shàng táng shēng bì yáng jiāng rù mén 问孰存 将上堂 声必扬 将入门 duì yǐ míng wú yǔ wŏ rén wèn shuí bù fēn míng 人问谁 对以名 吾与我 不分明 yòng rén wù xū míng qiú tăng bú wèn 用人物 须明求 倘不问 即为偷 jí shí huán jiè rén wù hòu yŏu jiè bù nán 及时还 后有急 借不难 借人物

信

xìn wéi xiān zhà yǔ wàng 凡出言 信为先 诈与妄 奚可焉 bù rú shǎo wéi gí shì wù nìng giǎo 惟其是 话说多 不如少 勿佞巧 shì jǐng jiān qiǎo yǔ huì wū cí qiè jiè 奸巧语 秽污词 市井气 切戒之 jiàn wèi zhēn wù qīng yán zhī wèi dí wù qīng chuán 见未真 勿轻言 知未的 勿轻传 wù qīng nuò gŏu qīng nuò 事非宜 勿轻诺 苟轻诺 进退错 fán dào zì zhòng qiě shū 凡道字 重且舒 勿急疾 勿模糊 cǐ shuō duǎn bù guān jǐ bǐ shuō cháng mò xián guǎn 此说短 不关己 彼说长 莫闲管 jiàn rén shàn jí sī qí zòng qù yuǎn yǐ jiàn jī 见人善 即思齐 纵去远 以渐跻 yǒu zé gǎi jiàn rén è jí nèi xǐng wú jiā jǐng 见人恶 即内省 有则改 无加警 dāng 唯德学 唯才艺 不如人 当自砺

ruò yī fú ruò yǐn shí bù rú rén wù shēng qī 若饮食 不如人 勿生戚 若衣服 sǔn yǒu lái wén guò nù wén yù 闻过怒 闻誉乐 损友来 益友却 wén yù kŏng wén guò xīn zhí liàng shì jiàn xiāng qīn 闻誉恐 闻过欣 直谅士 渐相亲 wú xīn fēi yŏu xīn fēi míng wéi cuò míng wéi è 无心非 名为错 有心非 名为恶 guò néng gǎi guī yú wú tăng yăn shì zēng yī gū 过能改 归于无 倘掩饰 增一辜

fàn ài zhòng

泛爱众

fán shì rén jiệ xũ ài tiân tóng fù dì tóng zài 凡是人 皆须爱 天同覆 地同载 xíng gão zhě míng zì gão rén suǒ zhòng fēi mào gão 行高者 名自高 人所重 非貌高 cái dà zhě wàng zì dà rén suǒ fú fēi yán dà 才大者 望自大 人所服 非言大 jǐ yǒu néng wù zì sī rén suǒ néng wù qīng zǐ 己有能 勿自私 人所能 勿轻訾

wù chắn wù jiāo 勿骄贫 勿厌故 勿喜新 勿谄富 wù shì jiǎo rén bù 勿事搅 人不安 勿话扰 人不闲 rén yǒu duǎn rén yŏu 人有短 切莫揭 人有私 切莫说 jí shì shàn dào rén shàn rén zhī zhī 道人善 即是善 人知之 愈思勉 yáng rén è jí shì è jí zhī shèn huò qiě zuò 即是恶 疾之甚 祸且作 扬人恶 shàn xiāng quàn dé jiē jiàn guò bù guī dào liǎng kuī 善相劝 德皆建 过不规 道两亏 yǔ yí duō fán qǔ yǔ 凡取与 贵分晓 与宜多 取宜少 jiāng jiā rén xiān wèn jǐ 将加人 先问己 己不欲 即速已 bào yuàn duǎn ēn yù bào yuàn yù wàng bào ēn cháng 怨欲忘 报恩长 **热欲报** 报怨短 shēn guì duān dài suī guì duān 虽贵端 慈而宽 身贵端 待婢仆 rén xīn bù rán Ιĭ rén fāng wú yán 势服人 心不然 理服人 方无言

gīn rén 亲仁

lèi bù qí liú sú zhòng 同是人 类不齐 流俗众 仁者希 auŏ rén zhě rén duō wèi 果仁者 人多畏 言不讳 色不媚 wú xiàn hǎo dé rì jìn néng qīn rén 能亲仁 无限好 德日进 过日少 wú xiàn hài 不亲仁 无限害 小人进 百事坏

yán bú huì sè bù mèi guò rì shǎo xiǎo rén jìn bǎi shì huài

zhẳng fú huá chéng hé rén

yú lì xué wén 余力学文

dàn xué wén 不力行 但学文 长浮华 成何人 bù xué wén 但力行 不学文 任己见 昧理真 fǎ yǒu sān dào xīn yǎn kǒu xìn jiē 读书法 有三到 心眼口 信皆要 fāng dú cǐ wù mù bǐ 方读此 勿慕彼 此未终 彼勿起

rèn jǐ jiàn cĭ wèi zhōng

mèi lǐ zhēn

jǐn yòng gōng gōng fū dào zhì kuān wéi xiàn sè tōng 紧用功 工夫到 滞塞通 宽为限 xīn yŏu yí suí zhá jì jiù rén wèn qiú què yì 心有疑 随札记 就人问 求确义 qiáng bì jìng jī àn jié bǐ yàn zhèng fáng shì qīng 房室清 墙壁净 几案洁 笔砚正 mò mó piān zì bú jìng xīn bù duān xīn xiān bìng 墨磨偏 心不端 字不敬 心先病 jí yǒu dìng chù dú kàn bì huán yuán chù liè diǎn 列典籍 有定处 读看毕 还原处 suī yǒu jí juàn shù qí yǒu quē huài jiù bǔ zhī 虽有急 卷束齐 有缺坏 就补之 bǐng wù shì bì cōng míng fēi shèng shū huài xīn zhì 非圣书 屏勿视 蔽聪明 坏心志 shèng yǔ xián kě xùn zhì 勿自暴 勿自弃 圣与贤 可驯致